

32003D0004

L 78/16

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

25.3.2003.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS LĒMUMS

(2003. gada 20. marts),

par euro banknošu nominālvērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības

(ECB/2003/4)

(2003/205/EK)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši tā 106. panta 1. punktu, un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 16. pantu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma 106. panta 1. punktu un Statūtu 16. pantu vienīgi Eiropas Centrālajai bankai (ECB) ir ekskluzīvas tiesības atļaut banknošu emisiju Kopienā. Šie panti arī nosaka, ka ECB un valstu centrālās bankas var emitēt šīs naudaszīmes. Ievērojot 10. pantu Padomes Regulā (EK) 974/98 (1998. gada 3. maijs) par euro ieviešanu⁽¹⁾, ECB un iesaistīto dalībvalstu valstu centrālās bankas (še turpmāk "VCB") laiž apgrozībā euro banknotes.
- (2) Eiropas Monetārais institūts (EMI) veica sagatavošanās darbus euro banknošu izgatavošanai un emisijai, jo īpaši attiecībā uz euro banknošu dizainparaugiem; ņemot vērā Eiropas banknošu lietotāju apvienību īpašās vizuālās un tehniskās prasības, tas veicināja lietotājus atzīt un pieņemt jauno euro banknošu nominālās vērtības un parametrus.
- (3) EMI un ECB tiesību pārņēmējam pieder EMI sākotnēji piederošo euro dizainparaugu autortiesības. ECB un VCB, kas rīkojas ECB vārdā, var realizēt šīs autortiesības attiecībā uz atveidojumiem, ko emitē vai izplata, pārkāpjot šīs autortiesības, piemēram, cita starpā, atveidojumiem, kuri var nelabvēlīgi ietekmēt euro banknošu statusu.
- (4) ECB un VCB tiesības emitēt euro banknotes ietver arī kompetenci piemērot visus vajadzīgos tiesiskos līdzekļus, lai aizsargātu euro banknošu kā maksāšanas līdzekļa integritāti. ECB vajadzētu veikt pasākumus obligātā aizsardzības līmeņa nodrošināšanai visās dalībvalstīs, lai

garantētu, ka iedzīvotāji spēj atšķirt īstas euro banknotes no atveidojumiem. Tādēļ ir nepieciešams izveidot kopīgus noteikumus, saskaņā ar kuriem euro banknošu atveidošana būs atļauta.

- (5) Šā lēmuma noteikumi neierobežo krimināllikuma piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz naudas viltošanu.
- (6) Euro banknošu atveidošana elektroniskā formātā ir uzskatāma par likumīgu vienīgi tad, ja to izgatavotājs veic atbilstošus tehniskus pasākumus, lai novērstu izdruku izplatīšanos, pastāvot iespējai, ka iedzīvotāji izdrukas varētu kļūdaini uzskatīt par euro banknotēm.
- (7) Kompetence, kas nepieciešama, lai veiktu pasākumus euro banknošu kā maksāšanas līdzekļu integritātes aizsargāšanai, ietver kompetenci pieņemt kopīgu režīmu, saskaņā ar kuru VCB ir gatavas bojātu vai deformētu banknošu apmaiņai. Saskaņā ar šo režīmu ir noteiktas atsevišķas euro banknošu kategorijas, ko VCB ir jāietur tad, kad šīs banknotes nodod tām apmaiņai.
- (8) Oriģinālās euro banknotes daļai, kas ir jāuzrāda, lai varētu pretendēt uz tās apmaiņu, ir jāatbilst obligātajām prasībām attiecībā uz izmēriem. Šie izmēri būtu jāizsaka kā oriģinālās euro banknotes virsmas laukuma procentuālā daļa pirms tās bojāšanas vai deformēšanas, lai novērstu izmēru sagrozījumus, piemēram, gadījumos, kad euro banknote deformējas vai bojājas saraušanās rezultātā.
- (9) Lai veicinātu visus profesionālos banknošu rīkotājus pienācīgi izmantot aizsargierīces, tad, kad tie lūdz VCB apmanīt aizsardzības ierīču izmantošanas rezultātā sabojātās euro banknotes, VCB ir lietderīgi pieprasīt no rīkotājiem samaksu, lai kompensētu veikto analīzi saistībā ar šo euro banknošu apmaiņu.

(1) OV L 139, 11.5.1998., 1. lpp.

- (10) Maksu neiekasē, ja bojājums vai deformējums radies lau-pišanas, tās mēģinājuma vai zādzības rezultātā.
- (11) Euro banknotes, kas ir vairumā deformētas vai sabojātas aizsargierīču lietošanas dēļ, būtu jāiesniedz paciņās, kuras satur minimālo banknošu skaitu.
- (12) ECB ekskluzīvās tiesības atļaut euro banknošu emisiju Kopienas iekšienē paredz arī tiesības izņemt euro banknotes no aprites un ieviest kopīgu režīmu, ko piemēro, lai ECB un VCB varētu veikt šo izņemšanu.
- (13) Skaidrības un juridiskās noteiktības labad būtu lietderīgi kodificēt Lēmumu ECB/2001/7 (2001. gada 30. augusts) par euro banknošu nominālvērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības ⁽¹⁾, kas grozīts ar Lēmumu ECB/2001/14 ⁽²⁾, un padarīt caurskatāmākus ECB un VCB uzdevumus attiecībā uz noteikumiem par euro banknošu atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nominālvērtības un parametri

1. Pirmās euro banknošu sērijas veido septiņas nominālvērtības no pieciem līdz 500 euro, kas ataino tēmu "Eiropas laikmeti un stili" ar šādiem galvenajiem parametriem.

Nominālvērtība (EUR)	Izmēri	Dominējošā krāsa	Dizains
5	120 × 62 mm	Pelēka	Klasisks
10	127 × 67 mm	Sarkana	Romāņu
20	133 × 72 mm	Zila	Gotisks
50	140 × 77 mm	Oranžs	Renesanses
100	147 × 82 mm	Zaļš	Baroka un rokoko
200	153 × 82 mm	Dzelteni brūns	Tērauda un stikla arhitektūra
500	160 × 82 mm	Purpursarkana	Modernā 20. gadsimta arhitektūra

⁽¹⁾ OV L 233, 31.8.2001., 55. lpp.

⁽²⁾ OV L 5, 9.1.2002., 26. lpp.

2. Uz septiņām nominālvērtībām euro banknošu sērijās banknotes virspusē (priekšpusē) ir attēloti vārti un logi un otrā pusē (aizmugurē) — tilti. Visas septiņas nominālvērtības ir raksturīgas dažādiem iepriekšminētajiem māksliniecišķajiem posmiem. Pie citiem dizainu elementiem pieder: Eiropas Savienības simbols; ar romiešu vai grieķu alfabēta burtiem rakstīts valūtas nosaukums; ECB iniciāļi to oficiālajās valodās; © simbols, kas norāda, ka autortiesības pieder ECB; un ECB prezidenta paraksts.

2. pants

Atveidošanas noteikumi euro banknotēm

1. "Atveidojums" ir jebkurš materiāls vai nemateriāls attēls, kurā izmantota visa euro banknote vai tās daļa, kā norādīts 1. pantā, vai tās atsevišķi dizaina elementi, kā, piemēram, inter alia, krāsa, izmēri, burti un simboli, un šis attēls var līdzināties vai radīt vispārēju iespaidu kā par euro banknoti, neatkarīgi no šā:

- attēla izmēra; vai
- materiāla(-iem) vai metodes(-ēm), kas izmantoti tā radīšanā; vai
- tā, vai elementi vai ilustrācijas, kas nav ņemti no banknotes, ir pievienoti attēlam vai nav; vai
- tā, vai ir mainīts euro banknotes zīmējums, kā, piemēram, burti vai simboli.

2. Atveidojumus, kurus sabiedrība varētu noturēt par īstām euro banknotēm, uzskata par nelikumīgiem.

3. Atveidojumus, kas atbilst turpmāk norādītajiem kritērijiem, uzskata par likumīgiem, ja nepastāv risks, ka plašā sabiedrībā tos varētu noturēt par īstām euro banknotēm:

- vienas euro banknotes puses atveidojumus, kā norādīts 1. pantā, ar noteikumu, ka atveidojuma izmērs ir vismaz 125 % vai vismaz 75 % gan no attiecīgās banknotes garuma, gan platuma, kā norādīts 1. pantā; vai
- abu euro banknotes pušu atveidojumus, kā noteikts 1. pantā, ar noteikumu, ka atveidojuma izmērs ir vismaz 200 % vai vismaz 50 % gan no attiecīgās banknotes garuma, gan platuma, kā norādīts 1. pantā; vai
- atsevišķu euro banknotes zīmējuma elementu atveidojumus, kā norādīts 1. punktā, ar noteikumu, ka šāds zīmējuma elements nav attēlots uz fona, kas atgādina banknoti; vai
- vienas puses atveidojumus, kas ataino euro banknotes priekšpusē un aizmugurē daļu, ar noteikumu, ka šī daļa ir mazāka par vienu trešdaļu no euro banknotes oriģināla priekšpusē vai aizmugurē, kā norādīts 1. pantā; vai

- e) atveidojumus, kas izgatavoti no materiāla, kurš nepārprotami atšķiras no papīra, kurš vizuāli ievērojami atšķiras no banknotēm izmantotā materiāla; vai
- f) nemateriālus atveidojumus, kas ir pieejami elektroniskā veidā tīmekļa vietnēs, izmantojot vai neizmantojot vadus, vai jebkurā citā veidā, kas ļauj sabiedrības locekļiem piekļūt šiem nemateriālajiem atveidojumiem vietā un laikā pēc savas izvēles, ar noteikumu:
- ka atveidojumam pa diagonāli ir uzdrukāts vārds "PARAUGS" Arial vai tam līdzīgā šriftā. Vārda "PARAUGS" garums aizņem vismaz 75 % no atveidojuma garuma, un vārda "PARAUGS" augstums ir vismaz 15 % no atveidojuma platuma, un tas ir necaurspīdīgā (necaurredzamā) krāsā, kas kontrastē ar attiecīgās euro banknotes dominējošo krāsu, kā norādīts 1. pantā, un
 - ka elektroniskā atveidojuma izšķirtspēja tā oriģinālajā lielumā nepārsniedz 72 dpi (punktus collā).
4. Saņemot rakstisku pieprasījumu, ECB un VCB sniedz apstiprinājumu, ka likumīgi ir arī atveidojumi, kas neatbilst 3. punkta kritērijiem, ciktāl plašā sabiedrībā tos kļūdaini neuzskata par īstām euro banknotēm, kā noteikts 1. pantā. Ja atveidojumu izgatavo tikai vienas iesaistītās dalībvalsts teritorijā, iepriekšminētos pieprasījumus adresē dalībvalsts VCB. Visos pārējos gadījumos šādus pieprasījumus adresē ECB.
5. Atveidošanas noteikumi euro banknotēm attiecas arī uz banknotēm, kas ir izņemtas no apgrozības vai saskaņā ar šo lēmumu ir zaudējušas savu likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu.

3. pants

Deformētu vai bojātu euro banknošu apmaiņa

1. VCB pēc pieprasījuma un saskaņā ar 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem apmaina deformētās vai bojātās īstās euro banknotes kā likumīgu maksāšanas līdzekli šādos gadījumos:

- a) ja uzrāda vairāk nekā 50 % no euro banknotes; vai
 - b) ja uzrāda 50 % vai mazāk no euro banknotes, ja pieprasītājs pierāda, ka iztrūkstošās daļas ir iznīcinātas.
2. Papildinot 1. punktu, uz deformētu vai bojātu euro banknošu kā likumīgu maksāšanas līdzekļu apmaiņu attiecas šādi papildu nosacījumi:
- a) ja pastāv šaubas par pieprasītāja īpašuma tiesībām uz euro banknotēm vai par euro banknošu īstumu: identifikāciju nodrošina pieprasītājs;
 - b) ja uzrāda ar tinti iekrāsotas, notraipītas vai piesūcinātas euro banknotes: sniedz rakstisku paskaidrojumu par krāsojuma, traipa vai piesūcinājuma veidu;

c) ja aktivizētas aizsargierīces ir mainījušas euro banknošu krāsu, un tās uzrāda profesionāli banknošu rīkotāji, kā noteikts 6. panta 1. punktā Padomes Regulā (EK) Nr. 1338/2001 (2001. gada 28. jūnijs), ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi euro aizsardzībai pret viltošanu ⁽¹⁾, tad profesionālie banknošu rīkotāji sniedz rakstisku paziņojumu par neitralizācijas iemeslu un raksturu;

d) ja euro banknotes vairumā ir deformētas vai bojātas aizsargierīču lietošanas rezultātā: tās uzrāda 100 euro banknošu paciņās, ar noteikumu, ka uzrādīto euro banknošu apjoms ir pietiekams, lai izveidotu šādu paciņu.

3. Neatkarīgi no iepriekšminētā:

a) ja VCB zina vai tai ir pietiekami daudz iemeslu uzskatīt, ka euro banknotes ir tīšām deformētas vai sabojātas, tās atsakās apmainīt un ietur euro banknotes, lai izvairītos no šādu euro banknošu atgriešanās aprītē vai lai neļautu pieprasītājam apmaiņas nolūkos tās uzrādīt citā VCB. Tomēr tās apmainīs deformētās vai bojātās euro banknotes, ja zinās vai ja tām būs pietiekams iemesls uzskatīt, ka pieprasītāji ir godīgi, vai ja pieprasītāji var pierādīt, ka viņi ir godīgi. Euro banknotes, kas ir deformētas vai bojātas nelielā mērā, piemēram, uz tām ir piezīmes, skaitļi vai īsi teikumi, principā netiks uzskatītas par tīši deformētām vai bojātām euro banknotēm; un

b) ja VCB zina vai tām ir pietiekami daudz iemeslu uzskatīt, ka ir veikts noziedzīgs nodarījums, tās var atteikties apmainīt deformētās vai bojātās euro banknotes un aizturēt tās pret saņemšanas apstiprinājumu kā pierādījumu, ko uzrādīt kompetentajām iestādēm, lai uzsāktu vai turpinātu jau uzsāktu kriminālizmeklēšanu. Ja vien kompetentās iestādes nelemj citādi, pieprasītājam izmeklēšanas beigās atdod euro banknotes, un tās pēc tam var apmainīt.

4. pants

Maksas noteikšana par izkropļoto vai bojāto euro banknošu apmaiņu

1. VCB iekasē maksu no profesionālajiem banknošu rīkotājiem, kad tie pieprasa saskaņā ar 3. pantu apmainīt likumīga maksāšanas līdzekļa euro banknotes, kuras ir deformētas vai bojātas, izmantojot aizsargierīces.

2. Maksas lielums ir 10 centi par deformētu vai bojātu euro banknoti.

3. Maksu iekasē vienīgi tad, ja maina vismaz 100 deformētas vai bojātas euro banknotes. Maksu iekasē par visām apmainītajām euro banknotēm.

⁽¹⁾ OV L 181, 4.7.2001., 6. lpp.

4. Maksu neiekasē, ja euro banknotes ir deformētas vai bojātas saistībā ar laupīšanu vai zādzību, vai to mēģinājumu.

5. pants

Euro banknošu izņemšana no apgrozības

Euro banknotes veida vai sērijas izņemšanu no apgrozības regulē ar Padomes lēmumu, ko publicē kā vispārīgu informāciju *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un citos saziņas līdzekļos. Šis lēmums nosaka vismaz šādus punktus:

- euro banknotes veidu un sēriju, kas ir izņemami no aprites, un
- apmaiņas laika ilgumu, un
- datumu, kurā euro banknotes veids vai sērija zaudēs savu likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu, un

— uzrādīto euro banknošu apstrādi pēc tam, kad ir beidzies termiņš izņemšanai no aprites un/vai tās ir zaudējušas savu kā likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu.

6. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Ar šo ir atcelti Lēmumi ECB/2001/7 un ECB/2001/14.
2. Atsauces uz Lēmumiem ECB/1998/6 ⁽¹⁾, ECB/1999/2 ⁽²⁾, ECB/2001/7 un ECB/2001/14 uzskatāmas par atsaucēm uz šo lēmumu.
3. Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Frankfurtē pie Mainas, 2003. gada 20. martā

ECB Padomes vārdā —
Willem F. DUISENBERG

⁽¹⁾ Lēmums ECB/1998/6 (1998. gada 7. jūlijs) par euro banknošu nominālvērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības, OV L 8, 14.1.1999., 36. lpp.
⁽²⁾ Lēmumu ECB/1999/2 (1999. gada 26. augusts), ar ko groza Lēmumu ECB/1998/6 (1998. gada 7. jūlijs) par euro banknošu nominālvērtībām, parametriem, atveidošanu, apmaiņu un izņemšanu no apgrozības, OV L 258, 5.10.1999., 29. lpp.